

Redogörelse till riksdagen 2025/26:ER1

Redogörelse för verksamheten i riksdagens delegation till Europarådets parlamentariska församling 2025

Till riksdagen

Riksdagens delegation till Europarådets parlamentariska församling lämnar härmed sin redogörelse för verksamheten inom den parlamentariska församlingen och delegationens arbete under 2025.

Stockholm den 17 mars 2026

På delegationens vägnar

Markus Wiechel (SD)
ordförande

Petra Sjöström
sekreterare

Europarådets medlemsländer 2025

1 Albanien	16 Island	31 Portugal	<i>Demokratipartner i församlingen:</i>
Jordanien, Marocko, Palestina och Kirgizistan.
2 Andorra	17 Italien	32 Rumänien	
3 Armenien	18 Kroatien	33 San Marino	
4 Azerbajdzjan	19 Lettland	34 Schweiz	<i>Observatörer i församlingen:</i>
Israel, Kanada och Mexiko.
5 Belgien	20 Liechtenstein	35 Serbien	
6 Bosnien och Hercegovina	21 Litauen	36 Slovakien	
7 Bulgarien	22 Luxemburg	37 Slovenien	<i>Observatörer i ministerkommittén:</i>
USA, Kanada, Mexiko, Japan och Heliga stolen.
8 Cypern	23 Malta	38 Spanien	
9 Danmark	24 Moldavien	39 Storbritannien	
10 Estland	25 Monaco	40 Sverige	
11 Finland	26 Montenegro	41 Tjeckien	
12 Frankrike	27 Nederländerna	42 Turkiet	
13 Georgien	28 Nord-makedonien	43 Tyskland	
14 Grekland	29 Norge	44 Ukraina	
15 Irland	30 Polen	45 Ungern	
		46 Österrike	

Innehållsförteckning

Till riksdagen	1
Europarådets medlemsländer 2025	2
1 Sammanfattning	4
2 Europarådets parlamentariska församling	5
2.1 Församlingens roll och organisering	5
2.2 Församlingens mandat	5
2.3 Frågor i fokus under 2025	6
3 Riksdagens delegation till församlingen	9
3.1 Ledamöter	9
3.2 Utskottsfördelning	9
3.3 Särskilda uppdrag för församlingen	11
4 Den svenska delegationens verksamhet 2024	12
5 Församlingens sessioner 2025	14
5.1 Vintersessionen, den 27–31 januari	14
5.2 Vårsessionen, den 7–11 april	14
5.3 Sommarsessionen, den 23–27 juni	15
5.4 Höstsessionen, den 29 september–3 oktober	15
6 Församlingens övriga verksamhet 2025	17
6.1 Ständiga utskottet	17
6.2 Valobservationer	18
6.3 Nätverk och priser	18
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över antagna resolutioner, rekommendationer och yttranden	20

1 Sammanfattning

Europarådet och dess parlamentariska församling har under året uppmärksammat att det är 75 år sedan den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen) upprättades. Såväl konventionen som Europadomstolen som ska övervaka att medlemsstaterna följer konventionen, har därför varit i särskilt fokus. Problemet med verkställighet av domstolens domar kvarstår i ett antal länder, vilket skapar frustation och riskerar att försvaga domstolens legitimitet.

Stödet till Ukraina har fortsatt att stå överst på församlingens dagordning. Under året röstade församlingen för ministerkommitténs förslag om en internationell skadeståndskommission, vilket är ytterligare ett steg på vägen till att nå målet om ansvarsutkrävande för de brott som Ryssland har begått mot Ukraina. Även konflikten mellan Israel och Palestina, med fokus på den humanitära situationen i Gaza, har varit föremål för extradebatter vid samtliga delsessioner under året. Nytt är att demokratifrågor, med fokus på demokratisk säkerhet, tar allt större plats. Hot mot demokratin genom utländsk påverkan och desinformation, betydelsen av att skydda valprocesser och potentiella risker med AI är exempel på några sådana frågor. Behovet att engagera och involvera unga i politiken och demokratin, är en annan.

Två medlemsstater, Azerbajdzjan och Georgien, har avstått från att delta i församlingens arbete under det gångna året. Azerbajdzjan har sedan tidigare valt att avstå, medan Georgien fattade beslutet i början av året som en protest mot att församlingen ifrågasatte delegationens ackreditering. Situationen i Georgien, med en kraftig demokratisk tillbakagång, har varit föremål för flera brådskande debatter under året, likaså händelseutvecklingen i Turkiet och Serbien. Läget i samtliga tio medlemsstater under full granskning fortsätter att oroa. Positivt är emellertid det fredsavtal som ingicks mellan Armenien och Azerbajdzjan i augusti.

2 Europarådets parlamentariska församling

2.1 Församlingens roll och organisering

Europarådet och dess parlamentariska församling har sedan bildandet 1949 varit en huvudaktör när det gäller att skapa en gemensam europeisk värdegrund baserad på krav på mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatsprincipen. Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna är Europarådets främsta rättesnöre. Därtill har stöd för och uppföljning av samhällsutvecklingen i Öst- och Centraleuropa länge varit en viktig del av arbetet i den parlamentariska församlingen tillsammans med övervakningen av att samtliga medlemsländer lever upp till sina åtaganden enligt stadgarna.

Europarådet arbetar på tre politiska nivåer med ett beslutande och verkställande organ (ministerkommittén), ett rådgivande och pådrivande organ (den parlamentariska församlingen) och ett organ för samarbete på lokal och regional nivå (den s.k. kommunalkongressen). Församlingens resolutioner förbereds i något av de nio utskotten. Ansvar för det löpande arbetet mellan sessionerna ligger på presidenten, presidentkommittén och församlingens byrå med stöd av församlingens generalsekreterare och sekretariat.

Enligt församlingens arbetsordning ska medlemsstaternas parlamentariska delegationer uppvisa en balanserad sammansättning som avspeglar såväl parti- som könsrepresentationen i det nationella medlemsparlamentet. Efterlevnaden av dessa regler granskas årligen i samband med öppnandet av den första delsessionen, och sanktioner kan då påföras de delegationer som inte lever upp till dessa procedurmässiga, eller sakliga, regler. I församlingen finns fem partigrupper, vilka tillsammans representerar nästan hela den partipolitiska skalan i medlemsländerna. Utöver nationella delegationer finns även ett mindre antal länder representerade med delegationer, som observatörer eller partner.

2.2 Församlingens mandat

Europarådets beslutsfattande organ är ministerkommittén som består av medlemsländernas utrikesministrar. Ministerkommittén sammanträder normalt en gång om året i denna sammansättning, och däremellan representeras länderna av sina ambassadörer när det gäller det löpande arbetet. Ministerkommittén och den parlamentariska församlingen samarbetar för att nå de gemensamma målen. Ordföranden i ministerkommittén, tillika utrikesministern i ordförandelandet, rapporterar till församlingen vid varje delsession.

Församlingen är en paneuropeisk politisk församling och representerar över 700 miljoner européer. Vid årets fyra delsessioner sammanförs 612 parlamentariker från de 46 medlemsstaterna. Församlingens ambition är att stärka den parlamentariska dimensionen inom Europarådet för ökad öppenhet, demokratisk legitimitet och ansvarsutkrävande. De rekommendationer som församlingen

antar riktas till medlemsstaternas regeringar, och ministerkommittén ska lämna svar till församlingen inom sex månader. Parlamentarikerna kan även ställa skriftliga frågor till ministerkommittén, vilka ska besvaras skriftligt eller muntligt av kommitténs ordförande vid den efterföljande sessionen. I samband med sessionerna kan samtliga ledamöter ställa direkta frågor till gästande ministrar, statsöverhuvuden och Europarådets generalsekreterare. Ministerkommittén är enligt stadgan skyldig att rådfråga församlingen i vissa frågor. Därtill väljer parlamentarikerförsamlingen ländernas domare till Europadomstolen samt generalsekreterare för Europarådet och församlingen samt Europarådets kommissionär för mänskliga rättigheter.

2.3 Frågor i fokus under 2025

Situationen i enskilda medlemsstater

Sedan 2024 deltar inte Azerbajdzjan i församlingens arbete, som en protest mot att församlingen då inte godkände delegationens ackreditering. I samband med öppnandet av årets första delsession beslutade även Georgien att tills vidare avstå från att delta eftersom delegationen, efter att dess ackreditering prövats, endast godkändes för att delta i församlingens arbete med restriktioner. Situationen i landet har varit föremål för extradebatt totalt tre gånger under året. Vad gäller Azerbajdzjan konstaterade granskningsutskottet i sin rapport för 2025 att läget för mänskliga rättigheter är kraftigt försämrat med stor förekomst av politiskt motiverade frihetsberövanden. Politiska fångar måste frigges, lagändringar genomföras och Europadomstolens domar respekteras. När det gäller Georgien konstaterade utskottet att den demokratiska tillbakagången i landet är mycket allvarlig och varnade för att regeringens åtgärder mot oppositionen riskerar att etablera ett auktoritärt styre. De båda ländernas frånvaro från församlingen har varit föremål för diskussion vid möten såväl i den s.k. gemensamma kommittén, med medlemsstaternas ständiga representanter, som i granskningsutskottet, vid plenardebatter och de återkommande frågestunderna med generalsekreteraren och ministerkommitténs ordförande.

För övriga åtta länder under full övervakning av församlingen noterade granskningsutskottet under året bl.a. att situationen vad gäller demokrati och mänskliga rättigheter i Turkiet fortfarande är negativ, även om fredsinitiativet med PKK välkomnades. Turkiet var även föremål för två extradebatter, bl.a. med anledning av fängslandet av Istanbuls borgmästare. I Ungern har de demokratiska kontrollmekanismerna fortsatt att försvagas och begränsningarna av civilsamhället och medierna kvarstår. Även situationen i Bosnien-Hercegovina oroar, liksom den allvarliga polariseringen i Armenien och spänningen mellan staten och kyrkan. Församlingen har även hållit extradebatt om situationen i Serbien med anledning av de våldsamma protester som pågått i landet.

Stödet till Ukraina

Allt sedan starten på Rysslands fullskaliga invasionskrig i Ukraina har församlingen haft Ukraina högst på dagordningen, vilket bidrog till uteslutningen av Ryssland 2022, och sedan dess har detta fokus kommit till uttryck i totalt 31 resolutioner, nio rekommendationer och två yttranden. Under året antogs sju av dessa resolutioner som bl.a. tog upp medlemsstaternas engagemang för en hållbar fred, ansvarsutkrävande för ryska krigsbrott, juridiska och människorättsliga aspekter av Rysslands anfallskrig, förhandlingar för att åstadkomma frigivning och utbyte av krigsfångar samt fängslade ukrainska journalister i rysk fångenskap. Det yttrande som antogs under året gällde ministerkommitténs förslag att upprätta en internationell skadeståndskommission. Kommissionen är en fortsättning på arbetet med det internationella skadeståndsregistret för skador, som församlingen förordade 2022. Inom församlingen finns även sedan tidigare ett nätverk som särskilt fokuserar på situationen för barnen i Ukraina och de ukrainska barn som blivit bortförda av Ryssland.

Europakonventionen och domstolen

Under året har det på olika sätt uppmärksammats att det är 75 år sedan Europakonventionen upprättades. Det är Europadomstolens uppgift att pröva efterlevnaden av konventionen. Vid vårsessionen debatterades det allvarliga problemet med bristande efterlevnaden. Azerbajdzjan, Bulgarien, Ungern, Italien, Moldavien, Polen, Rumänien, Turkiet och Ukraina är alla länder med över 40 icke verkställda domar. Domstolen och konventionen var även föremål för debatt vid sommarsessionen med anledning av det öppna brev från nio medlemsstater som publicerades i maj, i vilket man argumenterade för att den nuvarande tolkningen av konventionen förhindrar effektiv utvisning av utländska brottslingar. I brevet uppmanade man till en diskussion om att balansera mänskliga rättigheter med nationell säkerhet. En annan av Europarådets konventioner som uppmärksammades av församlingen var Istanbulkonventionen, vars syfte är att bekämpa våld mot kvinnor. Bakgrunden var att Lettlands parlament i oktober röstade för att lämna konventionen. Genom presidentens veto har beslutet skjutits upp, och det blir en ny omröstning hösten 2026.

Skyddet av demokratin

På senare år, sedan statsministrarnas toppmöte i Reykjavík 2023, har demokratifrågor tagit större plats. Mot bakgrund av ökande förekomst av desinformation och utländsk påverkan, ökande polarisering och AI:s och sociala mediers inflytande, tillsammans med ett minskat intresse för demokrati och politik hos unga, upplevs det demokratiska systemet som mer sårbart än tidigare. Demokratifrågan är även en prioritering för ministerkommittén genom generalsekreterarens initiativ New Democratic Pact, i vilket församlingen har involverats. Fria och rättvisa val är fundamentet i en demokrati, och valövervakning

är därmed viktig för att skydda och stärka demokratin i medlemsstaterna. Under året har församlingen därför upprättat en allians för fria och rättvisa val för ytterligare fokus och fördjupning på detta område.

Länder i närområdet

Situationen i Belarus debatterades vid årets första session mot bakgrund av de val som skulle hållas i landet, vilka församlingens rapportör förklarade illegitima. Ett etablerat samarbete finns sedan tidigare med landets demokratiska opposition som deltar med en delegation vid församlingens sessioner. Vid höstsessionen fattade församlingen beslut om att även upprätta en dialog med ryska demokratiska krafter i exil, genom en s.k. plattform för dialog med människorättsförsvarare, demokratiska krafter, fria medier och oberoende civilsamhällesaktörer.

Konflikten mellan Israel och Palestina med fokus på den humanitära situationen i Gaza har varit föremål för brådskande debatt vid samtliga fyra delsessioner under året. Debatterna har handlat om frigivande av gisslan, eldupphör, det akuta behovet av humanitär hjälp i området, behovet att skydda kvinnor och barn samt möjligheten för journalister att arbeta i området.

3 Riksdagens delegation till församlingen

3.1 Ledamöter

Den svenska delegationen består av sex ordinarie ledamöter och sex ersättare. Samtliga tolv ledamöter deltar aktivt i församlingen och dess organ. Sverige har dock endast sex röster vid voteringar i plenum.

Ordinarie ledamöter

Markus Wiechel (SD), ordförande
 Mattias Jonsson (S), vice ordförande
 Boriana Åberg (M)
 Azadeh Rojhan (S)
 Jessica Stegrud (SD)
 Annika Strandhäll (S)

Ersättare

Victoria Tiblom (SD)
 Denis Begic (S)
 Gustaf Göthberg (M)
 Sofia Amloh (S)
 Michael Rubbestad (SD)
 Kristoffer Lindberg (S)

3.2 Utskottsfördelning

Byrån

Ingen svensk representant

Ständiga utskottet

Markus Wiechel (Mattias Jonsson)

Utskottet för politiska frågor och demokrati

Boriana Åberg (Gustaf Göthberg)
 Mattias Jonsson (Annika Strandhäll, ersattes av Denis Begic den 27 mars)

Underutskottet för externa relationer: Boriana Åberg

Underutskott för västra Balkan: Denis Begic, från den 27 mars

Utskottet för juridiska frågor och mänskliga rättigheter

Azadeh Rojhan (Annika Strandhäll)

Gustaf Göthberg (Victoria Tiblom)

Underutskottet för artificiell intelligens och mänskliga rättigheter:

Victoria Tiblom

Utskottet för sociala frågor, hälsa och hållbar utveckling

Sofia Amløh (Denis Begic, ersattes av Annika Strandhäll den 27 mars)

Victoria Tiblom (Boriana Åberg)

Underutskottet för barn: Victoria Tiblom

Utskottet för migration, flyktingar och fördrivna personer

Denis Begic (Sofia Amløh)

Jessica Stegrud (Michael Rubbestad)

Underutskottet för diasporor och integration: Jessica Stegrud

Utskottet för kultur, vetenskap, utbildning och medier

Kristoffer Lindberg (Azadeh Rojhan)

Markus Wiechel (Jessica Stegrud)

Utskottet för jämlikhet och icke-diskriminering

Annika Strandhäll (Kristoffer Lindberg)

Michael Rubbestad (Jessica Stegrud)

Underutskottet för jämställdhet mellan könen: Michael Rubbestad

Underutskottet för funktionshinder, multipel och intersektionell diskriminering:

Michael Rubbestad

Utskottet för granskning av medlemsländernas uppfyllande av sina åtaganden

Azadeh Rojhan

Boriana Åberg

Victoria Tiblom

Underutskottet för konflikter mellan medlemsstater: Boriana Åberg

Utskottet för arbetsordningen, immunitet och institutionella frågor

Victoria Tiblom, från april 2025

Gustaf Göthberg

Utskottet för val av domare till Europadomstolen

Ingen svensk representant

Nätverk

- Parlamentariska alliansen för god förvaltning och integritet inom sport: Kristoffer Lindberg
- Parlamentariska nätverket för situationen för barn i Ukraina: Markus Wiechel för delegationen, Victoria Tiblom för sociala utskottet
- Nätverket för parlamentariska kontaktpersoner för en hälsosam miljö: Victoria Tiblom
- Parlamentariska alliansen för fria och rättvisa val: Markus Wiechel och Victoria Tiblom

3.3 Särskilda uppdrag för församlingen

- Azadeh Rojhan (S) är sedan maj 2020 rapportör för Polen i granskningsutskottet.
- Borian Åberg (M) är sedan oktober 2020 rapportör för Armenien i granskningsutskottet.
- Victoria Tiblom (SD) är sedan januari 2025 rapportör för Serbien i granskningsutskottet.
- Azadeh Rojhan (S) är sedan januari 2025 rapportör för politiska fångar i utskottet för juridiska frågor och mänskliga rättigheter.
- Victoria Tiblom (SD) är sedan juni 2025 rapportör för rapporten Ändring av olika bestämmelser i arbetsordningen i utskottet för arbetsordningen, immunitet och institutionella frågor.
- Denis Begic (S) är sedan oktober 2025 rapportör för rapporten Främja ekonomisk återhämtning och resiliens i Ukraina: från frivilliga återvändanden till förbättrade samarbeten och investeringar i utskottet för migration, flyktingar och fördrivna personer.

4 Den svenska delegationens verksamhet 2024

Den svenska delegationen hade under året det femte högsta deltagandet vid sessioner och det högsta deltagandet i voteringar under sessioner. Delegationen deltog aktivt i såväl plenardebatter som utskottsmöten i samband med de fyra delsessionerna. Delegationen höll därtill ett antal bilaterala möten på förfrågan eller eget initiativ i samband med sessionerna och träffade då bl.a. delegationen för Belarus demokratiska krafter samt de kanadensiska, danska och serbiska delegationerna. Vid vintersessionen gjorde delegationen även ett studiebesök till Europadomstolen, under värdskap av Sveriges domare till domstolen Erik Wennerström. Sveriges domare deltog även i den svenska representationens uppmärksammande av Raoul Wallenberg som hölls under sessionen. Vid sommarsessionen medverkade delegationen även i den svenska och finska representationens samarrangemang om jämställdhet. I samband med samtliga delsessioner har delegationen hållit möte med Sveriges ständiga representant till Europarådet för informationsutväxling och diskussion om aktuella frågor.

Under året valdes delegationens medlemmar även till en rad uppdrag för församlingen. Azadeh Rojhan (S) valdes i början av året till rapportör för politiska fångar, i utskottet för juridiska frågor och mänskliga rättigheter. Vid samma tidpunkt valdes Victoria Tiblom (SD) till rapportör för övervakningen av Serbien, för granskningsutskottet. Victoria Tiblom (SD) och Gustaf Göthberg (M) valdes in i utskottet för arbetsordningen, immunitet och institutionella frågor, för sina respektive partigrupper. I detta utskott valdes Victoria Tiblom (SD) även till rapportör för frågor om olika ändringar i församlingens arbetsordning. Denis Begic (S) valdes till rapportör i frågan om ekonomisk återhämtning och resiliens i Ukraina, på uppdrag av utskottet för migration, flyktingar och fördrivna personer. Sedan tidigare är Borianana Åberg (M) rapportör för övervakningen av Armenien och Azadeh Rojhan (S) för Polen, på uppdrag av granskningsutskottet.

När det gäller deltagandet i utskottsmöten mellan delsessioner hamnar den svenska delegationen på plats 27, för det gångna året. Totalt deltog svenska ledamöter i 16 sådana möten, och det är Borianana Åberg (M), Victoria Tiblom (SD), Denis Begic (S) och Gustaf Göthberg (M) som deltagit i sina respektive utskott. Därtill deltog Michael Rubbestad (SD) vid FN:s kvinnokommission (CSW) i New York den 9–12 mars, på uppdrag av sitt utskott, och Victoria Tiblom (SD) i konferensen World Forum for Democracy den 5–7 november i Strasbourg, för sitt utskott. Hon deltog även i det ständiga utskottets möte den 21 september i Chisinau, som rapportör för utskottet för regler, etik och immunitet. Därtill deltog hon och Borianana Åberg (M) i konferensen om artificiell intelligens i London den 15–16 december, för sina respektive utskott.

Tre svenska ledamöter har deltagit i församlingens valobservationer. Boriana Åberg (M) för parlamentsvalet i Albanien den 11 maj samt Jessica Stegrud (SD) och Victoria Tiblom (SD) för den första omgången av presidentvalet i Polen den 18 maj.

Delegationen har även genom sitt presidium deltagit aktivt i det etablerade informella samarbetet mellan NB8-delegationernas presidier. Möten har hållits i samband med varje delsession. Detta år höll ordförandekretsen även ett fristående möte i Jurmala, Lettland, den 22 augusti, på inbjudan av den lettiska delegationens ordförande. Vid detta möte diskuterades demokratisk säkerhet och hybridhot i Östersjöregionen och ett gemensamt uttalande antogs. I oktober upprättade kretsen ett gemensamt brev som skickades till den lettiska talmannen med anledning av det lettiska parlamentets beslut att lämna Istanbulkonventionen. I brevet uttrycker NB8-kretsen sitt fulla stöd för konventionen och dess betydelse för arbetet mot mäns våld mot kvinnor i medlemsstaterna.

I riksdagen höll delegationen totalt sex delegationsmöten under året, och till dessa möten bjöds gäster in för föredragningar och diskussioner om aktuella frågor. Exempelvis deltog Sveriges representant i Europarådets kommitté för förhindrande av tortyr (CPT), professor Anna Jonsson Cornell, vid mötet inför vintersessionen och utrikesminister Maria Malmer Stenergard vid mötet inför sommarsessionen. Delegationen höll även möte med den svenska delegationen till Europarådets kongress för lokala och regionala organ samt med Sveriges ungdomsrepresentant till Europarådets Advisory Council on Youth. Delegationen genomförde även en utlysning och nominering till den svenska platsen i CPT 2025–2029.

Med anledning av att Europakonventionen i år firade 75-årsjubileum anordnade delegationen ett expertseminarium vid vilket talmannen, Sveriges domare i domstolen samt Sveriges medlem i CPT medverkade. Seminariet belyste utmaningar kopplade till konventionen och domstolen över tid. I samband med att riksdagen stod värd för Krimplattformens parlamentariska toppmöte stod delegationen även värd för ett seminarium om de ukrainska barn som blivit bortförda av Ryssland. Seminariet arrangerades i samarbete med riksdagens delegation till OSSE:s parlamentariska församling.

Delegationen tog under året emot två olika besök av församlingens rapportörer. Den 24–25 februari besökte den schweiziske ledamoten Damien Cottier Sverige, på uppdrag av församlingens utskott för politiska frågor och demokrati, för faktainsamling till rapporten Val i tider av kris. Granskningsutskottets två rapportörer, ukrainska Yelyzaveta Yasko och franska Anne Stambach-Terrenoir, besökte Sverige den 22–24 april för faktainsamling till den periodiska granskningen av Sveriges efterlevnad av åtaganden enligt stadgan. I samband med detta höll delegationen lunchmöte med rapportörerna.

Delegationens presidium deltog, tillsammans med Victoria Tiblom (SD), i talmannens program för den gästande serbiska talmannen den 11 mars. Presidiet deltog även i talmannens två delegationspresidiemöten vid vilka talmanspresidiet, utrikesutskottets presidium och delegationspresidierna deltar för informationsutbyte och delegationsgemensamma frågor.

5 Församlingens sessioner 2025

5.1 Vintersessionen, den 27–31 januari

I samband med sessionens öppnande återvaldes den grekiske ledamoten Theodoros Rousopoulos (EPP) till president för församlingen. Vidare behandlades frågan om samtliga medlemmars ackreditering till församlingen, något som görs årligen. Den georgiska delegationens ackreditering ifrågasattes på grund av den negativa demokratiska utvecklingen i landet, i synnerhet efter valet i oktober 2024, och församlingen menade därmed att landet inte lever upp till sina åtaganden enligt stadgan. Efter behandling i utskottet godkändes landets ackreditering med en rad strikta krav, bl.a. att nya val ska hållas. Azerbajdzjan, som inte godkändes 2024, valde detta år att inte anmäla någon delegation till församlingen för 2025.

Vid sessionen hölls en brådskande debatt om ministerkommitténs utkast till konvention om skydd av advokatycket, en om behovet av fria och demokratiska val i Belarus samt en om vikten av rättvis och långvarig fred i Ukraina och även den humanitära situationen för kvinnor, barn och gisslan i Gaza. Andra debatter gällde sociala medier och yttrandefrihet, immigration som en lösning på Europas åldrande befolkning, åldersbaserad diskriminering, risker för mänskliga rättigheter och rättsstatsprincipen kopplade till legosoldater och privata militära företag, kvinnors roll i ekonomin, vikten av tillgång till sjukvård vid långtidscovid samt behovet av en förnyad regelbaserad världsordning. Gästtalare var Luxemburgs premiärminister och utrikesminister, med anledning av Luxemburgs innevarande ordförandeskap, samt Europarådets generalsekreterare. Gästtalarna besvarade även parlamentarikernas frågor. Därtill valde församlingen domare till Europadomstolen för Andorra, Armenien och Slovenien.

Under sessionen antogs totalt fyra rekommendationer, 13 resolutioner och ett yttrande.

5.2 Vårsessionen, den 7–11 april

Vid sessionen hölls fyra brådskande debatter: en om ett yttrande om förslag till konvention om skydd av miljön genom straffrätt, en om situationen i Georgien, en om Turkiets arrestering av Istanbuls borgmästare och en om ansvarsutkrävande för Rysslands anfallskrig mot Ukraina. Det hölls även en debatt om protesterna på västra Balkan och i Centraleuropa samt om den humanitära blockaden i Gaza.

Annat som diskuterades var en rapport om utländsk inblandning som ett hot mot den demokratiska säkerheten, sammanlänkningen mellan Europarådet och Europeiska politiska gemenskapen, kollektiva utvisningar av utländska medborgare, korruptionsbekämpning i Europarådet, efterlevnaden av Europa-

domstolens domar i medlemsstaterna, EU:s anslutning till Europakonventionen samt en stärkt relation till Latinamerika.

Gästtalare var Europarådets kommissionär för mänskliga rättigheter Michael O’Flaherty, som lämnade sin årliga redogörelse till församlingen. Därtill talade Andorras regeringschef, Luxemburgs utrikesminister, storhertigen av Luxemburg samt Europarådets generalsekreterare. Församlingen valde även domare för Malta.

Under sessionen antogs fem rekommendationer, elva resolutioner och ett yttrande.

5.3 Sommarsessionen, den 23–27 juni

Vid öppnandet beslutade församlingen att hålla två brådskande debatter: en om kvinnors rättigheter i Europa och en om att stoppa den humanitära katastrofen i Gaza och att adressera den bredare konflikten i mellanöstern. Därtill debatterades Europadomstolens utmaningar och frågan om en omedelbar frigivning av personer under politisk förföljelse i Georgien.

Församlingen behandlade följande utskottsrapporter: juridiska och mänskliga aspekter av Rysslands aggression mot Ukraina, utbyte och frigivning av krigsfångar, mänskliga rättigheter inom idrotten, den olympiska rörelsen och idrottsneutralitet, social mobilisering, social oro och polisreaktion i Europarådets medlemsstater, utkast till yttrande om tilläggsprotokoll för Europarådets konvention om förebyggande av terrorism, riktlinjer för en hållbar och socialt rättvis energiomställning, skyddet av migranter till havs, offentliga och privata aktörer i migrationshanteringen samt främjandet av ett inkluderande deltagande i parlamenten.

Med anledning av att Malta tagit över ordförandeskapet för ministerkommittén talade såväl Maltas premiärminister som utrikesminister och svarade på parlamentariskernas frågor. Det gjorde även Kroatians utrikesminister och Europarådets generalsekreterare. Även Ukrainas president, som befann sig i Strasbourg för att underteckna avtalet om att inrätta en särskild tribunal för Rysslands aggressionsbrott mot Ukraina, talade och tackade församlingen för det ledarskap den visat i samband med krigsutbrottet i Ukraina och allt sedan dess. Domare till Europadomstolen valdes för Storbritannien och det s.k. Vigdíspriset delades ut till den palestinska organisationen Women of the Sun.

Totalt antogs två rekommendationer, tio resolutioner och ett yttrande.

5.4 Höstsessionen, den 29 september–3 oktober

Vid sessionen hölls två s.k. aktualitetsdebatter: en om dialog, rättsstatlighet och inkluderande dialog i Turkiet och en om den politiska krisen i Serbien. Därtill hölls s.k. brådskande debatter där man debatterade förslaget till konvention för att upprätta en internationell skadeståndskommission för Ukraina, Ryssland och nya hot mot Europas demokratier, det akuta behovet att stoppa

den humanitära krisen i Gaza samt behovet av att upprätthålla rättsstat och demokrati Georgien.

Andra rapporter som debatterades gällde ryska demokratiska krafter, ungdomsrörelser och demokrati, politiska partier och demokrati, granskningen av Ungerns efterlevnad av åtaganden enligt Europarådets stadga, rapporten för eftergranskningsdialogen med Bulgarien, artificiell intelligens och migration, sexuellt våld mot män och pojkar, rätten till bostad samt tillgång till allmän hälso- och sjukvård.

Maltas president talade inför församlingen, liksom Armeniens premiärminister och Maltas vice premiärminister och minister för utrikesfrågor i egenkap av innevarande ordförande i ministerkommittén. Europarådets generalsekreterare höll en frågestund med parlamentarikerna. Under sessionen valdes församlingens sittande generalsekreterare Despina Chatzivassiliou om, och årets Václav Havel-pris för mänskliga rättigheter tilldelades den ukrainske journalisten och människorättsförsvararen Maksym Butkevych.

Sammanlagt antog församlingen 15 resolutioner, två rekommendationer och två yttranden.

6 Församlingens övriga verksamhet 2025

6.1 Ständiga utskottet

Det ständiga utskottet, som på församlingens vägnar agerar på församlingens vägnar mellan plenar mellan plenarsessionerna, består av församlingens ordförande och vice ordförande samt ordförandena för de fem politiska grupperna, de 46 nationella delegationerna och de nio utskotten. Vid mötena träffar utskottet ministerkommitténs innevarande ordförandeskap, håller debatter och antar resolutioner och rekommendationer som behandlats av utskotten. Det ständiga utskottet sammanträdde två gånger under året.

Det första mötet hölls i Valetta den 23 maj och inleddes av Maltas talman Angelo Farrugia. I mötet deltog även Ian Borg, vice premiärminister och minister för utrikesfrågor och turism, med anledning av att Malta inledde sitt sex månader långa ordförandeskap i Europarådets ministerkommitté. Parlamentarikerna höll därefter två aktualitetsdebatter: en om parlamentarikers roll att skydda investeringar i mänskliga rättigheter och demokrati i tider av ökande militära utgifter samt en om behovet av att säkerställa Radio Free Europe/Radio Libertys överlevnad. Ett yttrande antogs om utkastet till det tredje tilläggsprotokollet till den europeiska konventionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål. Därtill diskuterades en rapport om Europarådets parlamentariska församlings utgifter för tvåårsperioden 2026–2027. Dagen avslutades med ett parlamentariskt rundabordssamtal med titeln Sedda, hörda och med inflytande: vår roll i att aktivt stärka unga, som fokuserade på hur parlament runt om i Europa kan hjälpa unga att få ett större inflytande över de beslut som formar deras framtid.

Vid årets andra möte, i Chisinau den 21 november, höll Moldaviens talman Igor Grosu ett öppningsanförande. Därefter hölls ett meningsutbyte med Republiken Moldaviens vice premiärminister och utrikesminister Mihai Popșoi med anledning av det moldaviska ordförandeskapet. Temat för aktualitetsdebatten var Medborgarnas mobilisering till försvar för mänskliga rättigheter och demokrati: den senaste utvecklingen i Lettland. Debatten följdes av en debatt om församlingens valobservation i Moldavien och en debatt om att förebygga och bekämpa könsdiskriminering inom hälso- och sjukvården. Tre rapporter om församlingens egen verksamhet debatterades: hantering av intressekonflikter hos medlemmar inom församlingen, ökat deltagande av ledamöter samt ändringar i arbetsordningen. Dagen avslutades med ett rundabordssamtal om våld mot kvinnor och parlamentens och parlamentarikernas roll i genomförandet av Europarådets Istanbulkonvention.

6.2 Valobservationer

Valobservation är ett komplement till granskningen av att medlemsländerna fullgör sina åtaganden som medlemmar i Europarådet. Valobservation bedrivs i olika delar av länderna där parlamentarikerna på plats i vallokaler bl.a. observerar valtillfället, förseglingen av röstsedlarna och rösträkningen. Under året genomfördes sex valobservationer. En riksdagsledamot ingick i delegationen som observerade i Albanien och två i Polen.

Valobservationer gjordes i följande länder:

- Kosovo, parlamentsval, den 9 februari
- Albanien, parlamentsval, den 11 maj
- Polen, presidentval, den 18 maj och den 1 juni
- Moldavien, parlamentsval, den 28 september
- Kirgizistan, parlamentsval, den 30 november
- Kosovo, parlamentsval, den 28 december.

6.3 Nätverk och priser

Församlingens nätverk

Inom ramen för Europarådets arbete finns ett antal parlamentariska nätverk på olika områden. Det finns ett nätverk för kvinnor befriade från våld och en parlamentarisk allians mot hat. Det finns även ett nätverk för parlamentariska kontaktpersoner för en hälsosam miljö samt en parlamentarisk plattform för hbtqi-rättigheter. Sedan 2024 finns det även en parlamentarisk allians för god förvaltning och integritet inom sport samt ett nätverk för situationen för barnen i Ukraina, och sedan 2025 finns det en parlamentarisk allians för fria och rättvisa val. Det finns även en partiöverskridande informell plattform för alla kvinnliga medlemmar i Europarådets parlamentariska församling, Women@PACE.

Församlingens priser

Europarådets museipris

Europarådets museipris har delats ut årligen sedan 1977 och tilldelas ett museum som på ett betydande sätt bidragit till förståelsen för det europeiska kulturarvet. Priskommittén utgörs av utskottet för kultur, vetenskap, utbildning och medier, som utser vinnare på förslag av European Museum Forum. År 2025 tilldelades priset Euskararen Etxea (House of the Basque Language) i Bilbao, Spanien, för en utställning som visar upp utmaningarna med att bevara ett språk. Utställningen presenteras på fyra språk – euskera, spanska, engelska och franska – vilket gör det möjligt för besökarna att spåra likheterna och de ömsesidiga influenserna mellan dessa europeiska språk.

Europapriset

Sedan 1955 har församlingen delat ut ett årligt pris till en europeisk stad, kommun eller region som på ett föredömligt sätt arbetat för att stärka Europasamarbetet. Priskommittén utgörs av utskottet för sociala frågor, hälsa och hållbar utveckling. År 2025 tilldelades den turkiska staden Gaziantep priset. Staden har 1,2 miljoner invånare och ligger i sydöstra Anatolien. Den har 25 vänorter och är en ekonomisk hubb känd för sin industriella sektor. Gaziantep är också den första turkiska stad som har infört en handlingsplan mot klimatförändringarna.

Václav Havel-priset

Församlingens pris för främjandet av mänskliga rättigheter som instiftades 2007 ersattes 2013 av Václav Havel-priset. Detta årliga pris delas ut av församlingen i samarbete med Václav Havel-biblioteket och Charta 77-stiftelsen. Det är församlingens medlemmar som nominerar potentiella pristagare. År 2025 tilldelades priset till den ukrainske journalisten och människorättskämper Maksym Butkevych som blivit en symbol i Ukraina för mod, resiliens och vikten av att försvara rättvisa och frihet.

Vigdíspriset för insatser för kvinnors egenmakt

Inför Europarådets toppmöte i Reykjavík 2023 lanserade Islands statsminister tillsammans med Europarådets parlamentariska församling ett nytt pris för insatser för kvinnors egenmakt – Vigdíspriset – i närvaro av Islands före detta president Vigdís Finnbogadóttir, världens första kvinnliga statschef. Priset delades ut för första gången 2024. År 2025 tilldelades priset den palestinska organisationen Women of the Sun som arbetar för att skapa vägar för palestinska kvinnor att arbeta inom fält som traditionellt domineras av män, bl.a. politik, företagande och teknologi.

BILAGA

Förteckning över antagna resolutioner, rekommendationer och yttranden

Utskottet för politiska frågor och demokrati

Resolutioner

- 2524 Recent developments in the Middle East: Hamas' terrorist attack on Israel and Israel's response
- 2526 Globalisation in times of crisis and war: the role of the OECD since the Russian Federation's aggression against Ukraine
- 2530 A democratic future for Belarus
- 2537 Relationship between the parliamentary majority and the opposition in a democracy
- 2538 Promoting the revised Code of Good Practice on Referendums
- 2539 Support for the reconstruction of Ukraine
- 2552 Strengthening democracy through participatory and deliberative processes
- 2553 Strengthening the youth perspective in the work of the Parliamentary Assembly
- 2556 Legal and human rights aspects of the Russian Federation's aggression against Ukraine
- 2557 The role of sanctions in countering the Russian Federation's war of aggression against Ukraine
- 2563 Call for Varosha's return to its lawful inhabitants
- 2570 The situation in Iran and the protection of Iranian human rights defenders in Council of Europe member States

Rekommendationer

- 2266 A democratic future for Belarus
- 2271 Support for the reconstruction of Ukraine

Yttrande

- 302 Application by Kosovo* for membership of the Council of Europe

Utskottet för juridiska frågor och mänskliga rättigheter

Resolutioner

- 2528 Allegations of systemic torture and inhuman or degrading treatment or punishment in places of detention in Europe
- 2535 The right to freedom of information: ensuring access to historical documents
- 2540 Alexei Navalny's death and the need to counter Vladimir Putin's totalitarian regime and its war on democracy
- 2541 The arbitrary detention of Vladimir Kara-Murza and the systematic persecution of anti-war protesters in the Russian Federation and Belarus
- 2542 Sanctions against persons on the "Kara-Murza list"
- 2559 Reparation and reconciliation processes to overcome past conflicts and build a common peaceful future: the question of just and equal redress
- 2571 The detention and conviction of Julian Assange and their chilling effects on human rights
- 2575 Commemorating the 90th anniversary of the Holodomor – Ukraine once again faces the threat of genocide
- 2579 Civil society and the Parliamentary Assembly: towards greater transparency and engagement

Rekommendationer

- 2270 The right to freedom of information: ensuring access to historical documents
- 2279 Legal and human rights aspects of the Russian Federation's aggression against Ukraine
- 2281 Reparation and reconciliation processes to overcome past conflicts and build a common peaceful future: the question of just and equal redress
- 2287 Civil society and the Parliamentary Assembly: towards greater transparency and engagement

Yttrande

- 303 Draft framework convention on artificial intelligence, human rights, democracy and the rule of law

Utskottet för sociala frågor, hälsa och hållbar utveckling

Resolutioner

- 2533 Child abuse in institutions in Europe
- 2545 Mainstreaming the human right to a safe, clean, healthy and sustainable environment with the Reykjavik process
- 2546 Towards Council of Europe strategies for healthy seas and oceans to counter the climate crisis
- 2547 The protection of children against online violence
- 2548 Children in the world of work: eradicating harmful child labour
- 2565 Safeguarding human rights for future generations
- 2566 The Council of Europe Development Bank: implementing the Reykjavik Declaration
- 2577 Guaranteeing the human right to food

Rekommendationer

- 2269 Child abuse in institutions in Europe
- 2272 Mainstreaming the human right to a safe, clean, healthy and sustainable environment with the Reykjavik process
- 2273 Towards Council of Europe strategies for healthy seas and oceans to counter the climate crisis
- 2274 The protection of children against online violence
- 2275 Ending the detention of "socially maladjusted" persons
- 2276 Children in the world of work: eradicating harmful child labour
- 2282 The Council of Europe Development Bank: implementing the Reykjavik Declaration
- 2286 Guaranteeing the human right to food

Utskottet för migration, flyktingar och fördrivna personer

Resolutioner

- 2525 The theme of migration and asylum in election campaigns and its consequences on the reception of migrants and their rights
- 2529 Situation of the children of Ukraine
- 2536 Precarious and irregular work situations of migrant seasonal and domestic workers

- 2555 Ensuring human rights-compliant asylum procedures
- 2562 An urgent call to Europe and its partners: envisioning immediate and long-term policy solutions in support of the displaced people of Ukraine
- 2564 Post-conflict time: defusing ticking time bombs for a safe return of displaced populations
- 2568 A shared European approach to address migrant smuggling
- 2569 Missing migrants, refugees and asylum seekers – A call to clarify their fate
- 2573 Missing persons, prisoners of war and civilians in captivity as a result of the war of aggression of the Russian Federation against Ukraine

Rekommendationer

- 2265 Situation of the children of Ukraine
- 2283 A shared European approach to address migrant smuggling
- 2284 Missing migrants, refugees and asylum seekers – A call to clarify their fate
- 2285 Missing persons, prisoners of war and civilians in captivity as a result of the war of aggression of the Russian Federation against Ukraine

Utskottet för kultur, vetenskap, utbildning och medier

Resolutioner

- 2531 Countering strategic lawsuits against public participation (SLAPPs): an imperative for a democratic society
- 2532 Guaranteeing media freedom and the safety of journalists: an obligation of member States
- 2549 Cultural heritage and climate change
- 2550 Quality education for children with special education needs: challenges of the pandemic, war and digitalisation
- 2558 Countering the erasure of cultural identity in war and peace
- 2567 Propaganda and freedom of information in Europe
- 2578 Risks and opportunities of the metaverse

Rekommendationer

- 2267 Countering strategic lawsuits against public participation (SLAPPs): an imperative for a democratic society
- 2268 Guaranteeing media freedom and the safety of journalists: an obligation of member States
- 2277 Cultural heritage and climate change
- 2278 Quality education for children with special educational needs: challenges of the pandemic, war and digitalisation
- 2280 Countering the erasure of cultural identity in war and peace

Utskottet för jämlikhet och icke-diskriminering*Resolutioner*

- 2543 Freedom of expression and assembly of LGBTI people in Europe
- 2554 Protecting women human rights defenders in Europe
- 2576 Preventing and combating violence and discrimination against lesbian, bisexual and queer women in Europe

Utskottet för granskning av medlemsländernas uppfyllande av sina åtaganden*Resolutioner*

- 2534 The progress of the Assembly's monitoring procedure (January-December 2023)
- 2544 The honouring of obligations and commitments by Albania
- 2560 The honouring of obligations and commitments by Armenia
- 2561 Challenges to democracy in Georgia
- 2574 The honouring of obligations and commitments by Bosnia and Herzegovina

Utskottet för arbetsordningen, immunitet och institutionella frågor*Resolutioner*

- 2527 Challenge, on substantive grounds, of the still unratified credentials of the parliamentary delegation of Azerbaijan
- 2551 Modification of various provisions of the Assembly's Rules of Procedure
- 2572 Request for waiver of the immunity of Mr Marcin Romanowski

Samtliga dokument samt statistik från elektroniska omröstningar och ordagrant protokoll från debatterna finns på församlingens webbplats: pace.coe.int.